

Webinar sluitingsbevoegdheid 174a Gemeentewet

13 mei 2024

CCV centrum voor
criminaliteitspreventie en
veiligheid

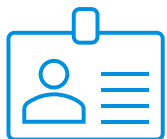
**Veiligheid
maken we
samen**

Voorstellen

Katja Steverink

Senior adviseur het CCV

katja.steverink@hetccv.nl

Thema voor vanmiddag

We bespreken vandaag:

- de mogelijkheden van de aangepaste sluitingsbevoegdheid 174a Gemeentewet

We geven je een inkijkje:

- in de eerste praktijkcasussen waar de sluiting is toegepast en de eerste jurisprudentie

Aangepaste wetgeving 174a Gemeentewet

- Sinds 1 januari 2024
- Het verstevigen van de aanpak van ondermijning door o.a. aanpassing van wetgeving
- Woningen sluiten als de openbare orde en veiligheid ernstig wordt verstoord
- Ernstige geweldpleging zoals:
 - Beschietingen van een pand
 - Gebruik van een wapen tegen een pand
 - Aantreffen van een wapen in een woning

Activiteiten aangepaste sluitingsbevoegdheid 2024

Ondersteuning in de toepassing van deze wet, door onder andere kennisopbouw en het delen van ervaringen:

1. Uitbreiden nieuw webdossier en handreiking
2. Vraagbeantwoording
 - Helpdesk/Online vragenuurtje
3. Online webinars

<https://hetccv.nl/themas/georganiseerde-criminaliteit-en-ondermijning/sluitingsbevoegdheid-van-een-pand/>

Actueel: explosies in wijken

Wat weten we:

- Aantal explosies enorm toegenomen in 2023
- Daders die explosieven plaatsen vaak erg jong
- Er wordt zwaar vuurwerk gebruikt, of zelf gefabriceerde explosieven
- Niet alleen aanslagen in het criminele milieu
- Andere conflicten worden uitgevochten met explosieven:
 - Copycat gedrag
 - Zakelijke conflicten
 - Burenconflicten
 - Romantische relaties die mis zijn gelopen

In 2023 werd een ontploffingsrecord gebroken: er gingen zeker 378 explosieven af in ons land. Vooral woningen in grote steden waren doelwit. De politie pakte tientallen verdachten op, onder wie veel minderjarigen.

Bredere aanpak met sluiting als onderdeel

1. Pand sluiten
2. Communicatie met omwonenden en media
3. Tijdelijk cameratoezicht
4. Fysieke maatregelen (bijv. keien, hekken, verlichting, metalen platen i.p.v. hout bij een gesloten pand om verdere schade te voorkomen bij volgende explosies)
5. Particuliere beveiliging

Dilemma's bij het sluiten van een woning

- Is sluiting de juiste optie?
- Wat als de verstoring van de openbare orde niet stopt, bijvoorbeeld explosies gaan door?
- Wat als er minderjarige kinderen in een woning wonen die gesloten wordt?

We helpen je graag verder!

- Alle info op de website:
<https://hetccv.nl/themas/georganiseerde-criminaliteit-en-ondermijning/sluitingsbevoegdheid-van-een-pand/>
- Eerste jurisprudentie vanaf vandaag beschikbaar op de website!

Webinar artikel 174a Gemeentewet

Centrum voor Openbare Orde en Veiligheid

Prof. mr. dr. Michel Vols

m.vols@rug.nl

Programma

- › Artikel 174a Gemeentewet
- › Drie gronden om te sluiten (a, b, c)
- › Belangenafweging & rechtsbescherming

Sluitingen in openbare-orderecht

Gemeentewet

APV

Opiumwet

Woningwet

Omgevingswet
&
omgevingsplan

Artikel 174a Gemeentewet

- › Sinds 1 januari 2024 aangepast
- › Drie “gronden” om te sluiten
- › Vooral problemen met beschietingen en wapenvondsten
- › Andere bevoegdheden (lichte bevelsbevoegdheid, APV en noodbevoegdheden) volstonden niet

A-grond

- › De burgemeester kan besluiten een woning, een niet voor het publiek toegankelijk lokaal of een bij die woning of dat lokaal behorend erf te sluiten, indien:
 - a. door gedragingen in de woning of het lokaal of op het erf de openbare orde rond de woning, het lokaal of het erf ernstig wordt verstoord;

Criteria a-grond

- › **Verstoringscriterium:** ernstige verstoring van de openbare orde
 - Overlast nadelig voor veiligheid en gezondheid
 - Drugspand, sekswerk, brandstichting
 - Geluidsoverlast / burengerucht niet voldoende
 - Aantreffen vuurwerk is niet voldoende
- › **Locatiecriterium:** in het pand
- › Raad van State 1 december 2010, ECLI:NL:RVS:2010:BO5718 (Tilburg)

B-grond

- De burgemeester kan besluiten een woning, een niet voor het publiek toegankelijk lokaal of een bij die woning of dat lokaal behorend erf te sluiten, indien:
 - **b.** door ernstig geweld, of bedreiging daarmee, in of in de onmiddellijke nabijheid van de woning of het lokaal of op het erf of in de onmiddellijke nabijheid van het erf, de openbare orde rond de woning, het lokaal of het erf ernstig wordt verstoord of ernstige vrees bestaat voor het ontstaan van een zodanige verstoring;

Criteria b-grond

- › **Verstoringscriterium:** ernstige verstoring van de openbare orde
 - Effect op ordelijk verloop gemeenschapsleven ter plaatse
- › **Oorzaakscriterium:** ernstig geweld of bedreiging daarmee
- › **Locatiecriterium:** in of in de onmiddellijke nabijheid van het pand
 - Er is een connectie nodig tussen de gedraging en pand vereist

Ernstig geweld?

- › “een fysieke kracht wordt gebruikt die zo hevig is, dat zij geschikt schijnt het rechtsgoed in gevaar te brengen dat de betreffende bepaling beschermt”
- › Wapengeweld
- › Geweld door brandstichting
- › Geweld met een explosief
- › Geweld met zwaar vuurwerk

Dreigen met ernstig geweld: neerleggen van handgranaat

Alternatieven voor sluiting?

- › Een tijdelijk vrijwillig verblijf van een of meer bewoners elders
- › Andere mensen betrekken het betrokken pand
- › Maatregelen burgemeester en OM ihkv Stelsel bewaken en beveiligen
- › Maatregelen ihkv van getuigenbeschermingsprogramma
- › Extra politie-aandacht (surveillance of politiehuisje)
- › Het plaatsen van camera's / cameratoezicht
- › Preventief fouilleren

C-grond

- De burgemeester kan besluiten een woning, een niet voor het publiek toegankelijk lokaal of een bij die woning of dat lokaal behorend erf te sluiten, indien:
 - c. door het aantreffen in de woning of het lokaal of op het erf van een wapen als bedoeld in artikel 2 van de Wet wapens en munitie de openbare orde rond de woning, het lokaal of het erf ernstig wordt verstoord of ernstige vrees bestaat voor het ontstaan van een zodanige verstoring.

Criteria c-grond

- › **Verstoringscriterium:** ernstige verstoring van de openbare orde
 - Effect op ordelijk verloop gemeenschapsleven ter plaatse
- › **Oorzaakscriterium:** aantreffen van een wapen
- › **Locatiecriterium:** in het pand
 - Alleen aantreffen in het pand is onvoldoende > het aantreffen moet een ernstige verstoring van de openbare orde plaatsvinden

Wapen

- › Aansluiten bij Wet wapens en munitie
- › Explosief, (automatisch) vuurwapen, granaatwerper, molotovcocktail
- › Niet snel ernstige ordeverstoring bij vlindermes of boksbeugel
- › Munitie kan niet leiden tot sluiting
- › Factoren die meewegen: plek waar wapen aanwezig was, doorgeladen of niet, munitie aanwezig, andere wapens, andere goederen, factoren rondom pand en personen

Vuurwerk?

- › Het aantreffen van vuurwerk is niet voldoende om te sluiten
- › Is vuurwerk een wapen?
- › Tweede Kamer neemt motie aan, maar uitvoering ligt nu bij regering

Bewoners

Belangenafweging is belangrijk:

- › De ernst van de situatie
- › Verwijtbaarheid / schuld / onschuld bewoners of gebruikers
- › De aanwezigheid en de belangen van (minderjarige) kinderen
- › De gevolgen van de sluiting (bv. de buitengerechtelijke ontbinding van de huurovereenkomst)
 - Zeker lastig bij b-grond!
- › De aanwezigheid van alternatieve woonruimte / maatschappelijke opvang (voor kinderen)
- › De duur van de sluiting

Alternatieve woonruimte?

- › Bewoners zijn in beginsel zelf verantwoordelijk, ook als er kinderen in het spel zijn
- › Belangenafweging kan noodzaken tot afwijken
- › Zeker bij sluiting op basis van b-grond:
 - Waar huisvesten? Hotel? Rol van kinderrechten?
 - Rol verzekeraars?

Begunstigingstermijn

- › In lid 4 is begunstigingstermijn geboden
 - Betrokkene kan zelf nog actie ondernemen
- › De wetgever heeft deze ingevoerd om meer rechtsbescherming te bieden
- › Bijna altijd noodzakelijk om die te bieden
- › Superspoedsituaties?

Jurisprudentie sinds 2024

- › Er is al ervaring opgedaan met sluitingen op grond van de b-grond
- › Burgemeesters “winnen” deze zaken
- › Rechters kritisch over:
 - Motivering besluit
 - Effectiviteit van de sluiting / verlenging
 - Alternatieve woonruimte (kinderen)

Vragen?

m.vols@rug.nl

Meer informatie:

<https://hetccv.nl/themas/georganiseerde-criminaliteit-en-ondermijning/sluitingsbevoegdheid-van-een-pand/>

Sluitingsbevoegdheid van een pand

De burgemeester en gezaghebber mogen een pand sluiten

Er zijn in Nederland veel incidenten geweest waarbij sprake was van ernstig geweld in de nabijheid van woningen. Denk aan het gooien van explosieven of beschietingen. Soms wordt de openbare orde ook ernstig verstoord door de vondst van wapens. Het gaat vaak om georganiseerde en ondermijnende criminaliteit. Burgemeesters konden deze incidenten niet goed aanpakken met het oude instrumentarium en zochten, waar mogelijk, toevlucht tot noodbevelen.

Om dit probleem aan te pakken, heeft de wetgever de bevoegdheden uit [artikel 174a Gemeentewet](#) en [artikel 177 Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba](#) (en enkele andere verwante wetten) [aangepast](#). De uitbreiding geldt voor burgemeesters in Europees Nederland en gezaghebbers op Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

Burgemeesters en gezaghebbers hebben vanaf [1 januari 2024](#) de bevoegdheid een pand (woningen, niet voor het publiek toegankelijke lokalen of bijbehorende erven) te sluiten indien de openbare orde rond die plek ernstig is verstoord door ernstig geweld, of bedreiging daarmee, in of in de onmiddellijke nabijheid van die plek, of ernstige vrees bestaat voor zo'n verstoring. Denk aan een schietpartij nabij een pand of de beschieting van het pand zelf.

Ook kan een pand gesloten worden als daar een wapen wordt aangetroffen en daardoor de openbare orde rond die plek ernstig wordt verstoord, of daarvoor ernstige vrees bestaat.

Sluitingsbevoegdheid van een pand

- [De sluitingsbevoegdheid in hoofdlijnen](#)
- [FAQ's Sluitingsbevoegdheid](#)
- [Handreiking aangepaste sluitingsbevoegdheid](#)

← Ga terug

Uitgelicht

Blijf op de hoogte

Eerste
jurisprudentie
vanaf vandaag
beschikbaar op de
website!